

656. Voorbereiding door de beursvennootschap van de algemene vergadering in 2016 en de jaarstukken over 2015

MR. L.E. STROEVE EN MR. M.A.J. CREMERS

In deze bijdrage gaan wij in op een aantal ontwikkelingen en wettelijke regelingen die van belang zijn voor de beursvennootschap bij de voorbereiding van de algemene vergadering van 2016 en bij het opstellen van de jaarstukken over 2015. Zo bespreken wij de roulatieplicht van de accountant(sorganisaties), de ontwikkelingen op het gebied van 'say on pay', de nieuwe wettelijke regelingen op het gebied van de financiële verslaggeving en het bestuursverbod. Wij sluiten af met een aantal ontwikkelingen en tendensen.

Twee veranderingen ten opzichte van vorig jaar

Roulatieplicht accountant(sorganisatie) inmiddels minder strikt

Wij schreven eerder in het december 2014 nummer van TOP¹ dat beursvennootschappen² die ten minste acht jaar de jaarrekening hebben laten controleren door dezelfde accountantsorganisatie vanaf 1 januari 2016 de wettelijke plicht hebben om over te stappen naar een andere accountantsorganisatie.³ Wij kondigden verder aan dat de Minister van Financiën op dat moment al had toegezegd⁴ deze termijn te zullen verlengen tot tien jaar, om daarbij aan te sluiten bij de Europese Audit Verordening.⁵

Deze toezegging is nadien verwerkt in het wetsvoorstel Wijzigingswet Financiële markten 2016.⁶

Vervolgens is gebleken dat de Nederlandse regeling in de uitvoering alsnog strikter zou uitpakken dan de regels van de Europese Audit Verordening (en de interpretatie van de Europese Commissie) en dat onduidelijkheid bestond over de verhouding tussen de voorgestelde Nederlandse regeling en (de overgangstermijnen in) de Europese Audit Verordening. Uiteindelijk heeft de Minister van Financiën verklaard geen striktere regels te willen implementeren dan de Europese Audit Verordening voorschrijft en is aangekondigd dat de desbetreffende bepaling van het wetsvoorstel Wijzigingswet Financiële markten 2016 zal worden ingetrokken.⁷ Als gevolg daarvan zal enkel de Europese Audit Verordening⁸ van toepassing zijn. De Europese Audit Verordening kent een aantal overgangsbepalingen. Wij geven hierna onze interpretatie van de roulatieregels uit de Europese Audit Verordening. Deze regels zijn niet op alle onderdelen even gemakkelijk te duiden. Het is daarom niet uit te sluiten – en zelfs wenselijk – dat de Europese Commissie en de NBA⁹ zich op een aantal onderdelen nader zullen uitspreken over de interpretatie van deze roulatieregels.

1 L.E. Stroeve en M.A.J. Cremers, 'De agenda van de algemene vergadering van beursvennootschappen 2015', TOP 2015, nr. 8, p. 32-38.

2 Wij hebben het in dit artikel steeds over de naamloze vennootschap waarvan de aandelen zijn toegelaten tot de handel op een gereglementeerde markt als bedoeld in art. 1:1 van de Wet op het financieel toezicht (hierna: Wft) of een met een gereglementeerde markt vergelijkbaar systeem.

3 Op grond van art. 68 onderdeel Ba van de Wet op het accountantsberoep (hierna: Wab) (Stb. 2012, 680).

4 Zie het verslag van een algemeen overleg gehouden op 14 mei 2014 (Kamerstukken II 2013/14, 32681, nr. 11).

5 Verordening (EU) Nr. 537/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang en tot intrekking van Besluit 2005/909/EG van de Commissie (Audit Verordening). Deze Verordening is op 27 mei 2014 in het Publicatieblad verschenen (PbEU 2014, L 158/77) en op 16 juni 2014 in werking getreden. De Audit Verordening heeft directe werking, maar zal pas vanaf 17 juni 2016 van toepassing zijn.

6 Kamerstukken II 2014/15, 34198, nr. 2. Zie art. IX van het wetsvoorstel, dat een wijziging voorstelt van art. 68 onderdeel Ba van de Wab. De Wijzigingswet financiële markten 2016 is op 24 november 2015 in het Staatsblad gepubliceerd, Stb. 2015, 428.

7 Bij Vierde Nota van wijziging (Kamerstukken II 2015/16, 34198, nr. 15) is voorgesteld art. 68 onderdeel Ba van de Wab te schrappen. Zie art. IX van de wet.

8 Zie de artikelen 17 en 41 van de Europese Audit Verordening.

9 Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants.

Voor de meeste beursvennootschappen geldt dat zij – vooruitlopend op de nationale regeling – inmiddels zijn overgegaan tot roulatie. Voor hen geldt:

- Indien de roulatie is ingegaan op of na 16 juni 2014 en de desbetreffende accountantsorganisatie op 17 juni 2016 nog steeds betrokken is, dat roulatie van accoun-

Steeds meer beursvennootschappen zijn doende om op integrated reporting over te stappen of hebben dat al gedaan

tantsorganisatie uiterlijk dient plaats te vinden bij de controle van de jaarrekening over boekjaren die aanvangen na 16 juni 2024.

Voor de beursvennootschappen waarbij tot op heden nog geen roulatie heeft plaatsgevonden geldt:

- Indien op 16 juni 2014 (peildatum boekjaar) de jaarrekening al ten minste twintig jaar wordt gecontroleerd door dezelfde accountantsorganisatie: roulatie verplicht uiterlijk voor boekjaren die aanvangen na 17 juni 2020 (derhalve, uitgaande van de gebruikelijke situatie van een boekjaar dat samenvalt met het kalenderjaar, boekjaar 2021).
- Indien op 16 juni 2014 (peildatum boekjaar) de jaarrekening tussen de elf en twintig jaar wordt gecontroleerd door dezelfde accountantsorganisatie: roulatie verplicht uiterlijk voor boekjaren die aanvangen na 17 juni 2023.
- Indien op 16 juni 2014 (peildatum boekjaar) de jaarrekening minder dan elf jaar wordt gecontroleerd door dezelfde accountantsorganisatie: roulatie verplicht uiterlijk na tien jaar onafgebroken controleren van de jaarrekening door diezelfde accountantsorganisatie.
- Indien na 17 juni 2016 sprake is van roulatie, kan de desbetreffende accountantsorganisatie maximaal tien jaar de jaarrekening controleren, te rekenen vanaf het eerste boekjaar waarop de overeengekomen controleopdracht ziet op het moment van benoeming.

De afkoelingsperiode, nadat een accountantsorganisatie als controlerend accountant betrokken was bij een beursvennootschap, zal op basis van de Europese Audit Verordening niet langer twee maar vier jaar zijn, met ingang van het verstrijken van de maximale periode waarop uiterlijk roulatie dient plaats te vinden (zoals hiervoor in enkele voorbeelden beschreven). Op grond van de Wijzigingswet Financiële markten 2016 zal de externe accountant die verantwoordelijk is geweest voor de uitgevoerde wettelijke controle na vijf jaar plaats moet maken voor een ander. De Europese Audit Verordening schrijft hier een wissel van eens per zeven jaar voor, maar staat lidstaten toe een kortere periode te kiezen.

Say on pay op Europees niveau afgezwakt

Wij constateerden vorig jaar dat het beloningsbeleid en de verantwoording over de uitvoering daarvan een steeds

prominentere rol krijgen op de agenda van de beursvennootschap. Op grond van art. 2:135 lid 5a BW bestaat sinds 1 januari 2014¹⁰ de verplichting om voorafgaand aan het agendapunt inzake de vaststelling van de jaarrekening een extra punt op de agenda van de algemene vergadering te plaatsen, als bespreekpunt. Hiermee wordt beoogd de verantwoording aan de algemene vergadering over de *uitvoering* van het beloningsbeleid te verbeteren. Die verantwoording vond in het verleden plaats ter gelegenheid (en als onderdeel) van de vaststelling van de jaarrekening.

Op 9 april 2014 heeft de Europese Commissie een voorstel tot herziening van de Aandeelhoudersrichtlijn¹¹ (het ‘richtlijnvoorstel’) openbaar gemaakt. Het richtlijnvoorstel bepaalt onder meer dat het beloningsbeleid eenmaal in de drie jaar opnieuw ter goedkeuring aan de algemene vergadering moet worden voorgelegd, en dat ‘teneinde te waarborgen dat het beloningsbeleid wordt uitgevoerd overeenkomstig het goedgekeurde beleid’ de algemene vergadering jaarlijks moet *stemmen* over het beloningsverslag dat door de vennootschap is opgesteld. De beloning van bestuurders dient steeds in overeenstemming te zijn met het goedgekeurde beloningsbeleid.¹² Indien er geen door de algemene vergadering goedgekeurd beleid is, kan dus geen beloning worden vastgesteld. Indien de aandeelhouders tegen het beloningsverslag stemmen, legt de vennootschap in het volgende beloningsverslag uit of en hoe is rekening gehouden met de stemming van de aandeelhouders.¹³

Het Europese Parlement heeft geadviseerd¹⁴ het richtlijnvoorstel van de Europese Commissie af te zwakken; voorgesteld wordt om aan aandeelhouders enkel het recht te verlenen om over het beloningsverslag een *adviserende* stemming te houden. Ons is niet duidelijk wat de juridische gevolgen zijn van een positieve of negatieve adviserende stemming. Het Europees Parlement en de Europese Commissie zullen in overleg moeten treden om tot een finaal compromis over de richtlijntekst te komen. Het blijft dus nog even de vraag hoe het definitieve richtlijnvoorstel komt te luiden en hoe dit vervolgens zal worden geïmplementeerd door de lidstaten. Mocht het zo zijn dat de algemene vergadering inderdaad bevoegd wordt om te stemmen over het beloningsbeleid en/of het beloningsverslag, dan is het wel te hopen dat de uiteindelijke wettekst

10 Op grond van de Wet van 11 december 2013 tot wijziging van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en de Wet op het financieel toezicht in verband met de bevoegdheid tot aanpassing en terugvordering van bonussen en winstdelingen van bestuurders en dagelijkse beleidsbepalers, *Stb.* 2013, 563.

11 Voorstel van de Europese Commissie van 9 april 2014 tot aanpassing van Richtlijn 2007/36/EU om de langetermijnbetrokkenheid van aandeelhouders te versterken en richtlijn 2013/24/EU met betrekking tot bepaalde onderdelen van de verklaring inzake corporate governance (COM (2014) 213 final).

12 Art. 9 bis van het richtlijnvoorstel.

13 Art. 9 ter lid 3 van het richtlijnvoorstel.

14 Zie onderdeel 17 van de op 8 juli 2015 aangenomen Amendementen van het Europees Parlement op het richtlijnvoorstel (C7-0147/2014 – 2014/0121(COD)).

duidelijkheid verschaft over het onderwerp waarover wordt gestemd en wat de gevolgen zijn van het al dan niet aannemen van het stempunt. Voorlopig is er echter nog geen zicht op de wijziging van de Aandeelhoudersrichtlijn en de implementatie daarvan in de Nederlandse wet. Tot die tijd geldt de huidige regeling waarbij de uitvoering van het beloningsbeleid voorafgaand aan de vaststelling van de jaarrekening in de algemene vergadering wordt besproken.

Nieuwe wettelijke regelingen op het gebied van de financiële verslaggeving

Implementatiewet wijziging richtlijn transparantie

Op 18 juni 2015 is het wetsvoorstel Implementatiewet wijziging richtlijn transparantie¹⁵ ('wetsvoorstel transparantierichtlijn') bij de Tweede Kamer ingediend. Het is onzeker of dit wetsvoorstel transparantierichtlijn op 1 januari 2016 in werking zal treden.¹⁶ Het wetsvoorstel transparantierichtlijn betreft de implementatie van de op 26 november 2013 in werking getreden Richtlijn 2013/50/EU.¹⁷ De belangrijkste wijzigingen zijn hierna opgenomen.

Afschaffing verplichte kwartaalberichten

Het zal niet langer verplicht zijn om kwartaalberichten te publiceren.¹⁸ De wetgever beoogt hiermee de beursvennootschap met minder verplichtingen op te zadelen. De verwachting is overigens dat veel beursvennootschappen zullen besluiten om kwartaalcijfers te blijven publiceren om daarmee transparant te blijven richting beleggers.¹⁹

15 Wetsvoorstel tot wijziging van de Wet op het financieel toezicht, het Burgerlijk Wetboek en enige andere wetten ter implementatie van richtlijn nr. 2013/50/EU van het Europees parlement en de Raad van 22 oktober 2013 tot wijziging van Richtlijn 2004/109/EG van het Europees parlement en de Raad betreffende de transparantievereisten die gelden voor informatie over uitgevende instellingen waarvan effecten tot de handel op een gereguleerde markt zijn toegelaten, Richtlijn 2003/71/EG van het Europees parlement en de Raad betreffende het prospectus dat gepubliceerd moet worden wanneer effecten aan het publiek worden aangeboden of tot de handel worden toegelaten en Richtlijn 2007/14/EG van de Commissie tot vaststelling van concrete uitvoeringsvoorschriften van een aantal bepalingen van Richtlijn 2004/109/EG (*PbEU* 2013, L 294) (Implementatiewet wijziging richtlijn transparantie) (*Kamerstukken II* 2014/15, 34 232, nr. 2).

16 Zie ook *Kamerstukken II* 2015/16, 34 232, nr. 7, art. O, ten aanzien van de inwerkingtreding met terugwerkende kracht van een specifiek onderdeel.

17 Richtlijn 2013/50/EU van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2013 tot wijziging van Richtlijn 2004/109/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende de transparantievereisten die gelden voor informatie over uitgevende instellingen waarvan effecten tot de handel op een gereguleerde markt zijn toegelaten, Richtlijn 2003/71/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende het prospectus dat gepubliceerd moet worden wanneer effecten aan het publiek worden aangeboden of tot de handel worden toegelaten en Richtlijn 2007/14/EG van de Commissie tot vaststelling van concrete uitvoeringsvoorschriften van een aantal bepalingen van Richtlijn 2004/109/EG (*PbEU* 2013, L 294/13).

18 Art. 5:25e Wft.

19 Zie ook het schrijven van de VEB van 20 augustus 2015 aan de leden van de Vaste Commissie voor Financiën van de Tweede Kamer. De VEB is van mening dat de verplichting tot publicatie van kwartaalcijfers had moeten worden gehandhaafd in de wet.

Verlenging termijn halfjaarcijfers

Beursvennootschappen moeten hun halfjaarlijkse verslaggeving zo spoedig mogelijk na afloop van de verslagperiode op de website publiceren.²⁰ Uiterlijke datum van publicatie is op dit moment twee maanden na afloop van de verslagperiode. Deze termijn zal worden verlengd tot drie maanden.

Verlenging bewaartermijn jaarverslaggeving/halfjaarcijfers

Beursvennootschappen dienen hun jaarlijkse en halfjaarlijkse financiële verslaggeving 'beschikbaar te houden voor het publiek'.²¹ De wet zegt niet op welke wijze dit dient te geschieden. In de praktijk wordt deze informatie vaak onder een kopje 'archief' op de website bewaard. De bewaartermijn bedraagt op dit moment vijf jaar, maar zal worden verlengd naar tien jaar. De verplichting tot het langer beschikbaar houden van de verslaggeving is ook van toepassing op de (half)jaarlijkse financiële verslaggeving die op het moment van inwerkingtreding van deze wet reeds voor het publiek beschikbaar gehouden moet worden.²²

Country by country reporting

Nieuw is de verplichting voor beursvennootschappen die actief zijn in de winningsindustrie (olie, gas en mijnbouw) of de houtkap van oerbossen om jaarlijks binnen zes

Wij pleiten voor invoering van een wettelijke grondslag voor een verslag van de raad van commissarissen

maanden na afloop van het boekjaar een opgemaakt verslag algemeen verkrijgbaar te stellen van betalingen die gedurende het boekjaar zijn gedaan door de vennootschap en de door haar geconsolideerde vennootschappen aan de overheden van de landen waarin de groep actief is (country by country reporting).²³ Het betreft een apart verslag dat geen deel uitmaakt van de jaarrekening. Voor een snel inzicht in de hiervoor beschreven wijzigingen verwijzen we naar de tabel op de volgende pagina.

Uitvoeringswet richtlijn jaarrekening

Op 1 november 2015 is de Uitvoeringswet richtlijn jaarrekening²⁴ in werking getreden. Deze wet strekt tot implementatie van de Europese richtlijn jaarrekening

20 Zie art. 5:25d lid 1 Wft.

21 Zie art. 5:25c lid 1 en art. 5:25d lid 1 Wft.

22 *Kamerstukken II* 2014/15, 34232, nr. 3, p. 25.

23 Zie art. 5:25e nieuw Wft.

24 Wet van 30 september 2015 tot wijziging van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek ter uitvoering van Richtlijn 2013/34/EU van het Europees parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende de jaarlijkse financiële overzichten, geconsolideerde financiële overzichten en aanverwante verslagen van bepaalde ondernemingsvormen, tot wijziging van richtlijn 2006/43/EG van het Europees parlement en de Raad en tot intrekking van richtlijnen 78/660/EEG en 83/349/EEG van de Raad (*PbEU* 2013, L 182) (Uitvoeringswet richtlijn jaarrekening), *Stb.* 2015, 349.

Verplichtingen beursvennootschappen	Termijn publicatie kwartaalcijfers	Termijn publicatie halfjaarcijfers	Bewaartermijn jaarverslaggeving/halfjaarcijfers	Country by country reporting
Huidige regeling	10 weken na aanvang en 6 weken voor einde betrokken halfjaar	2 maanden	5 jaar	niet verplicht
Nieuwe regeling	niet verplicht	3 maanden	10 jaar	verplicht in winningsindustrie of houtkap

Wetsvoorstel transparantierichtlijn

(2013/34/EU).²⁵ De Uitvoeringswet richtlijn jaarrekening is van toepassing op de jaarstukken die worden opgemaakt over de boekjaren die aanvangen op of na 1 januari 2016.²⁶ Bijzonder is dat de mogelijkheid wordt gegeven om de gewijzigde regelgeving al toe te passen over boekjaren die zijn aangevangen voor 1 januari 2016.²⁷ Hierna gaan wij in op enkele wijzigingen.

Jaarverslag wordt bestuursverslag

De term 'jaarverslag' is in Boek 2 BW vervangen door 'bestuursverslag'. Dit sluit aan bij de terminologie van de Europese richtlijn jaarrekening. Het ligt voor de hand dat deze terminologie ook in andere Nederlandse wetgeving wordt doorgevoerd. Op dit moment bestaat er slechts een algemeen wettelijke grondslag voor het bestuursverslag. Wij zouden ervoor willen pleiten dat er ten aanzien van rechtspersonen met een raad van commissarissen ook een wettelijke grondslag wordt ingevoerd voor het opstellen van een verslag van de raad van commissarissen.²⁸ In toenemende mate worden aan de raad van commissarissen en de door en uit haar midden in te stellen commissies taken en werkzaamheden toebedeeld, waarover vervolgens verslag moet worden gedaan.²⁹ De eisen die aan de auditcommissie worden gesteld, zullen na implementatie van de Europese Audit Richtlijn³⁰ worden aangescherpt.

25 Richtlijn 2013/34/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende de jaarlijkse financiële overzichten, geconsolideerde financiële overzichten en aanverwante verslagen van bepaalde ondernemingsvormen, tot wijziging van Richtlijn 2006/43/EG van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijnen 78/660/EEG en 83/349/EEG van de Raad (*PbEU* 2013, L 182/19).

26 Zie art. III van de Uitvoeringswet richtlijn jaarrekening.

27 Zie eveneens art. III van de Uitvoeringswet richtlijn jaarrekening.

28 Zie voor dit standpunt ook het advies van de Gecombineerde Commissie Vennootschapsrecht ten aanzien van het wetsvoorstel Uitvoeringswet richtlijn jaarrekening van 20 april 2015. Overigens hebben de meeste beursvennootschappen, voor zover ze geen *one tier board* hebben ingesteld, een raad van commissarissen ingesteld en is het gebruikelijk dat er een commissarissenverslag wordt opgesteld.

29 Zie bijvoorbeeld best practice bepaling III.1.2 van de Corporate Governance Code.

30 Richtlijn 2014/56/EU van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 tot wijziging van Richtlijn 2006/43/EG betreffende de wettelijke controles van jaarrekeningen en geconsolideerde jaarrekeningen (Audit Richtlijn). Deze Richtlijn is op 27 mei 2014 in het Publicatieblad versche-

Deze aanscherping moet er onder meer voor zorgen dat de onafhankelijkheid en technische competentie van auditcommissies zullen toenemen. De auditcommissie staat eveneens in het bijzonder in de belangstelling van de AFM en de VEB. Op grond van de Europese Audit Verordening krijgt de AFM de taak om het functioneren van auditcommissies te gaan monitoren. Naar aanleiding van een verkennend onderzoek dat de AFM heeft gedaan naar de invulling van de rol van auditcommissies, heeft de AFM een aantal aandachtspunten gesignaleerd.³¹ En ook de VEB heeft een aantal aanbevelingen³² gedaan ter vergroting van de kwaliteit en daadkracht van de raad van commissarissen en de auditcommissie in het bijzonder.

Verhoging van de grensbedragen van kleine en middelgrote rechtspersonen: betekent versoepeling limiteringsregeling bij benoeming bestuurders en commissarissen

Beursvennootschappen kunnen voor de inrichting van hun jaarstukken en voor de accountantscontrole geen gebruikmaken van bepaalde vrijstellingen. Niet-beursgenoteerde rechtspersonen kunnen daarvoor in bepaalde gevallen wel in aanmerking komen. De wet maakt op basis van bepaalde grensbedragen een onderscheid tussen kleine, middelgrote en grote rechtspersonen.³³ Indien het regime voor kleine of middelgrote rechtspersonen van toepassing is, hoeft minder informatie bij het handelsregister te worden gedeponneerd. Deze grensbedragen zijn thans aanzienlijk verhoogd,³⁴ als gevolg waarvan meer vennootschappen in een lagere categorie zullen vallen.

Voor de beursvennootschap heeft de verhoging van de grensbedragen weliswaar geen gevolgen voor de inrichting van de eigen jaarrekening, maar heeft het wel gevolgen voor de toepassing van de zogenaamde limiteringsregeling waarbij het aantal bestuursfuncties en commissariaten bij 'grote' rechtspersonen is gelimiteerd.³⁵ Voor de definitie van 'groot' wordt in de wet aangesloten bij het begrip 'groot' in de zin van art. 2:397 BW. Aangezien sommige vennootschappen die nu als 'groot' worden aangemerkt, straks onder de groep 'middelgroot' zullen vallen, zal de toepassing van de limiteringsregeling soepeler kunnen uitpakken. Denkbaar is dat een beoogde commissaris een toezichtsfunctie bekleedt bij een rechtspersoon die door wijziging van de grensbedragen niet meer als groot wordt aangemerkt en daardoor niet langer relevant is in

nen (*PbEU* 2014, L 158/196) en dient uiterlijk op 17 juni 2016 geïmplementeerd te zijn in de Nederlandse wet- en regelgeving.

31 Rapport Auditcommissies. Verkenning naar kritisch vermogen auditcommissies bij verslaggeving en accountantscontrole, AFM, 27 maart 2015.

32 Te vinden via: <https://www.veb.net/artikel/05805/veb-lanceert-tienpuntenplan-voor-commissarissen>.

33 Artikelen 2:396 en 2:397 BW.

34 Voor de categorie 'grote' rechtspersonen wordt het balanstotaal van maximaal € 17,5 miljoen verhoogd naar € 20 miljoen en de netto-omzet van maximaal € 35 miljoen naar € 40 miljoen. Het aantal werknemers van maximaal 250 werknemers blijft gelijk.

35 Zie de artikelen 2:132a, 2:142a, 2:242a en 2:252a BW, waarin naar art. 2:397 BW wordt verwezen.

het kader van de limiteringsregels. Gezien het ontbreken van een overgangsregeling, rijst daarbij wel de vraag hoe moet worden omgegaan met de zogenaamde uitlooplegging. Immers, voor de limiteringsregels is bepalend of een rechtspersoon de twee voorafgaande balansdata niet heeft voldaan aan ten minste twee van de vereisten als bedoeld in art. 2:397 leden 1 en 2 BW (met andere woorden 'als groot werd aangemerkt'). Moet dit nu worden vastgesteld aan de hand van de grensbedragen ten tijde van de vastgestelde jaarrekening of kan dit worden vastgesteld aan de hand van de huidige grensbedragen? Wij vinden het verdedigbaar om ten aanzien van de limiteringsregels ook voor de voorafgaande twee balansdata uit te gaan van de huidige grensbedragen.

403-vrijstelling niet langer geldend voor beursvennootschap

Art. 2:403 wijzigt,³⁶ als gevolg waarvan het artikel niet langer van toepassing is op 'organisaties van openbaar belang' (hierna: oob) als bedoeld in art. 2:398 lid 7 nieuw BW, waaronder de beursvennootschap. De formulering van de bepaling is niet geheel zuiver, maar we gaan ervan uit dat daarmee beoogd wordt te bepalen dat de beursvennootschap niet langer gebruik kan maken van de vrijstelling ten aanzien van het opstellen en publiceren van haar eigen jaarrekening, ook al heeft een groepsvennootschap een verklaring afgegeven als bedoeld in art. 2:403 lid 1 letter f BW (de zogenaamde 403-verklaring) jegens de beursvennootschap. Wel kan de beursvennootschap nog steeds een 403-verklaring afgeven aan een andere groepsmaatschappij.

Indien de beursvennootschap een geconsolideerde jaarrekening publiceert (hetgeen in de praktijk veelal het geval zal zijn), is het voor die beursvennootschap niet meer mogelijk om een vereenvoudigde winst- en verliesrekening op te nemen in de enkelvoudige jaarrekening.³⁷

Evenwichtige verdeling/diversiteit bestuur en raad van commissarissen

Met ingang van 1 januari 2016 vervalt de wettelijke verplichting voor beursvennootschappen en andere grote rechtspersonen in de zin van art. 2:397 BW om bij benoemingen, voordrachten en het opstellen van de profielschets zoveel mogelijk rekening te houden met een evenwichtige verdeling tussen mannen en vrouwen (ten minste 30% mannen en ten minste 30% vrouwen) van zetels van het bestuur en de raad van commissarissen. Datzelfde geldt voor de verplichting om hierover in het jaarverslag een toelichting op te nemen voor zover het bestuur en/of de raad van commissarissen niet evenwichtig zouden zijn samengesteld. Naar aanleiding van de aanbevelingen van de Commissie Monitoring Talent naar de Top, heeft de Minister van Onderwijs, Cultuur en

Wetenschap inmiddels in een brief³⁸ laten weten dat een wetsvoorstel zal worden ingediend om de wettelijke basis van het streefcijfer te verlengen. Daarbij wordt bovendien voorgesteld om de handhaving aan te scherpen. Het voornemen bestaat om vennootschappen steviger aan te spreken op het niet naleven van de wet. De minister kondigt aan dat ook de rol van de raad van commissarissen en de algemene vergadering, alsmede de medezeggenschap zal worden verduidelijkt.

In verband hiermee kan de Europese richtlijn over publicatie van niet-financiële informatie en diversiteit in het jaarverslag³⁹ niet onvermeld blijven. De lidstaten moeten deze richtlijn uiterlijk op 6 december 2016 hebben geïmplementeerd en de bepalingen hebben hun weerslag op jaarverslagen die zien op boekjaren die op of na 1 januari 2017 aanvangen. Vanaf dat moment zijn beursvennootschappen (en andere oob's) met meer dan 500 werknemers verplicht om in hun jaarverslag bepaalde niet-financiële informatie op te nemen en moeten grote beursvennootschappen in hun bestuursverslag informatie verstrekken over het diversiteitsbeleid (waaronder leeftijd en geslacht) voor het bestuur en de raad van commissarissen. Het begrip diversiteit als vermeld in de richtlijn is ruimer dan de huidige wettelijke regeling die slechts de evenwichtige man/vrouw verdeling betreft.

Bestuursverbod

We verwachten dat de Wet civielrechtelijk bestuursverbod⁴⁰ op 1 januari 2016 in werking treedt. Op grond van deze nieuwe regeling kan de rechtbank indien aan bepaalde voorwaarden is voldaan aan een (voormalig) bestuurder of feitelijk beleidsbepaler van een rechtspersoon⁴¹ een bestuursverbod opleggen voor een periode van maximaal vijf jaar. Het onherroepelijk worden van de uitspraak heeft tot gevolg: (i) dat de persoon defungeert in alle bestuursfuncties of commissariaten bij Nederlandse rechtspersonen die hij/zij op dat moment vervult, (ii) dat het defungeren in het handelsregister wordt verwerkt en (iii) dat hij/zij gedurende de periode van het bestuursverbod niet kan worden benoemd tot bestuurder of commissaris van een Nederlandse rechtspersoon. Voor de volledigheid merken we op dat de reeds bestaande regeling omtrent het tijdelijk beroepsverbod voor personen werkzaam bij een bank of een beleggingsonderneming ongewijzigd blijft. Op grond

38 Gedateerd 16 november 2015.

39 Richtlijn 2014/95 EU van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2014 tot wijziging van Richtlijn 2013/34/EU met betrekking tot de bekendmaking van niet-financiële informatie en informatie inzake diversiteit door bepaalde grote ondernemingen en groepen (*PbEU* 2014 L 330/1).

40 Het wetsvoorstel daartoe ligt nu nog bij de Eerste Kamer, zie *Kamerstukken I* 2015/16, 34011, nr. A.

41 In beginsel kan het bestuursverbod alleen betrekking hebben op een Nederlandse rechtspersoon. Zie echter hierover A.C. Stroeve, 'Het civielrechtelijk bestuursverbod uit notarieel perspectief', *WPNR* 2015, nr. 7059, p. 356-362.

36 Zie art. 2:403 lid 4 nieuw BW.

37 Zie art. 2:402 lid 2 nieuw BW.

van de Implementatiewet richtlijn en verordening kapitaalvereisten⁴² hebben DNB en ECB sinds 1 augustus 2014 de bevoegdheid om aan voormelde personen een tijdelijk beroepsverbod op te leggen bij zware overtredingen van prudentiële vereisten uit de Wft en de verordening kapitaalvereisten.⁴³

Verkorting oproepingstermijn algemene vergadering bij banken en beleggingsondernemingen

Voor beursgenoteerde banken en beleggingsondernemingen⁴⁴ wordt de oproepingstermijn voor de algemene vergadering mogelijk verkort van tweeënveertig naar tien dagen.⁴⁵De verkorte oproepingstermijn zal alleen gelden voor algemene vergaderingen waarin wordt besloten over een uitgifte van aandelen en wanneer is voldaan aan bepaalde voorwaarden.⁴⁶ Van de verkorte oproepingstermijn kan alleen gebruik worden gemaakt indien de statuten

zulks bepalen.⁴⁷ De statuten dienen voor dat geval ook een registratiedatum te bepalen.⁴⁸

Tot slot

In deze bijdrage zijn we ingegaan op ontwikkelingen en wettelijke regelingen waar beursvennootschappen ons inziens bij het opstellen van het bestuursverslag over 2015 en de voorbereiding van de algemene vergadering in 2016 mee aan de slag moeten. Daarnaast zijn er nog tal van ontwikkelingen en tendensen waar te nemen, waar wellicht niet op grond van een wettelijke verplichting direct actie op moet worden ondernomen, maar die toch – al dan niet direct – met het oog op de algemene vergadering en het bestuursverslag de aandacht behoeven al was het maar omdat aandeelhouders er mogelijk tijdens de algemene vergadering vragen over zullen stellen. We noemen – in willekeurige volgorde – een aantal voorbeelden hiervan:

1. Integrated reporting; steeds meer beursvennootschappen zijn doende om op integrated reporting over te stappen of hebben dat al gedaan.
2. Niet-financiële informatie waaronder bepaalde aspecten van corporate responsibility/ESG (Environmental, social and governance)/mensenrechten gaan een steeds grotere rol spelen voor beursvennootschappen; steeds meer institutionele beleggers onderschrijven de UN Principles for Responsible Investment en eerder dit jaar is door de Verenigde Naties het UN Guiding Principles Reporting Framework gepubliceerd met algemene richtlijnen voor hoe bedrijven verslag kunnen doen van de naleving van mensenrechten.
3. Belangenorganisaties waaronder Eumedion en de VEB hebben ook voor dit jaar hun wensen voor het komend vergaderseizoen aan beursvennootschappen kenbaar gemaakt. Eumedion heeft daarnaast een concept position paper gepubliceerd met voorstellen ter verbetering van de checks and balances in beursvennootschappen met een of meer aandeelhouders met een controlerend belang.

We concluderen dat er ook dit vergaderseizoen weer veel op de beursvennootschappen afkomt.

We hopen met dit artikel een bijdrage te hebben geleverd aan degenen die met de voorbereiding van het vergaderseizoen zijn belast.

Over de auteurs

Mr. Lieke E. Stroeve en mr. Manon A.J. Cremers zijn respectievelijk kandidaat-notaris en notaris bij Stibbe N.V.

42 Wet van 25 juni 2014 tot wijziging van de Wet op het financieel toezicht en enige andere wetten ter implementatie van richtlijn 2013/36/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende toegang tot het bedrijf van kredietinstellingen en het prudentieel toezicht op kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, tot wijziging van Richtlijn 2002/87/EG en tot intrekking van de Richtlijnen 2006/48/EG en 2006/49/EG (*PbEU* 2013, L 176) en ter implementatie van verordening (EU) nr. 575/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende prudentiële vereisten voor kredietinstellingen en beleggingsondernemingen en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012 (*PbEU* 2013, L 176) (Implementatiewet richtlijn en verordening kapitaalvereisten), *Stb.* 2014, 253; wanneer de Wet uitvoering verordening centrale effectenbewaarinstanties (*Stb.* 2015, 432) in werking treedt, vallen overtredingen van personen werkzaam bij centrale effectenbewaarinstanties en aangewezen kredietinstellingen in de toekomst eveneens onder het toepassingsbereik van de regeling.

43 Art. 1:87 Wft.

44 De Minister van Financiën lijkt er in het wetgevingsoverleg van wetsvoorstel 34208 van 7 september 2015 van uit te gaan dat de regeling door alle beursvennootschappen gebruikt zou kunnen worden. Uit de voorgestelde aanpassing in art. 2:115 lid 3 BW op basis van *Kamerstukken II* 2015/16, 34232, nr. 7 blijkt nu echter dat er duidelijk voor is gekozen de regeling te beperken tot banken en beleggingsondernemingen.

45 *Kamerstukken* 2014/15, 34208, nr. A. Een wijziging van deze regeling in dit wetsvoorstel is opgenomen in *Kamerstukken II* 2015/16, 34232, nr. 7. Het betreft de implementatie van Richtlijn nr. 2014/59/EU van het Europees parlement en de Raad van 15 mei 2014 betreffende de totstandbrenging van een kader voor het herstel en de afwikkeling van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen en tot wijziging van Richtlijn 82/891/EEG van de Raad en de Richtlijnen 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EU, 2012/30/EU en 2013/36/EU en Verordeningen (EU) nr. 1093/2010 en (EU) nr. 648/2012, van het Europees parlement en de Raad (*PbEU* 2014, L 173), alsmede ter uitvoering van verordening (EU) nr. 806/2014 van het Europees parlement en de Raad van 15 juli 2014 tot vaststelling van eenvormige regels en een eenvormige procedure voor de afwikkeling van kredietinstellingen en bepaalde beleggingsondernemingen in het kader van een gemeenschappelijk afwikkelingsmechanisme en een gemeenschappelijk bankenafwikkelingsfonds en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 1093/2010 van het Europees parlement en de Raad (*PbEU* 2014, L 225).

46 Zie meer uitgebreid M.W. Josephus Jitta, 'De verkorting van de oproepingstermijn in het wetsvoorstel Europees kader voor herstel en afwikkeling van banken', *Ondernemingsrecht* 2015/108 en 'De verkorting van de oproepingstermijn in het wetsvoorstel Europees kader voor herstel en afwikkeling van banken (II)', *Ondernemingsrecht* 2015/122.

47 Zie art. 115 lid 3 BW (nieuw). Indien een algemene vergadering wordt opgeroepen met gebruikmaking van de verkorte oproepingstermijn, zal art. 5:25ka lid 5 van de Wft (nieuw) van toepassing zijn wat betreft de kennisstelling van informatie aan aandeelhouders.

48 Zie art. 2:119 lid 4 BW (nieuw), op basis van *Kamerstukken II* 2015/16, 34232, nr. 7.